

פסחים נה: (המשנה הראשונה) עד נז: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים - בעמוד הבא

משנה

תרנגולת דוגרת על ביצים

ב"ד ניסן: מותר להושיבה, בחוה"מ: מותר רק להחזיר.

גריפת זבל מתחת הבהמה

ב"ד ניסן: מותר גם לזרוק לזבל, בחוה"מ: מותר רק לגרוף לצד

הולכת כלים לבית האומן וחזור

מותרת

תוקף ההיתר להחזיר תרנגולת בחוה"מ:

רב הונא: רק כשלא עברו 3 ימים מהיום שברחה, ורק אם דגרה (לפני שברחה) 3 ימים (לפחות)

ר' אמי: בכל מקרה שבו לא עברו 3 ימים מהיום שברחה, (גם אם דגרה פחות מ 3 ימים)

רק אחרי דגירה של 3 ימים הביצה לא יכולה להיאכל. כשלא דגרו 3 ימים, ההפסד הוא מועט (כיוון שהביצה יכולה להאכל) רב הונא: בהפסד מועט לא התירו, ר' אמי: בהפסד מועט התירו.

רבא: מהברייתא משמע שכשכמות הזבל גדולה מותר גם בחוה"מ להוציאה מהחצר (ואביי הבין אחרת את הברייתא)

ההיתר הגורף מתייחס ל"ד ניסן (בחוה"מ מותר רק להחזיר מהאומן ורק כלים שיש חשש שיגנבו)

משנה

6 דברים עשו אנשי יריחו שלא כהוגן

על שלושה לא מיחו בידם:

1. טיפלו בדקלים בערב פסח,
2. כרכו את שמע,
3. גדשו לפני העומר.

על שלושה מיחו בידם:

1. התירו ענפים של עצי הקדש,
2. לקטו פירות שנשרו בשבת,
3. נתנו פאה לירק.

זוהי שיטת ר"י, ר"מ חולק וסובר ש: א. לגבי הדקלים וכריכת שמע - הם נהגו כהוגן, ב. על גדישת העומר - מיחו בידם, ג. הם לא הפרישו פאה מהירק.

מהי 'כריכת שמע':

או שלא הפסיקו בין 'אחד' ל'ואהבת' (הב"ח: שלא האריכו באחד)

או שלא אמרו 'ברוך שם כבוד...'

או לא הפסיקו בין 'היום' ל'על לבבך'

לקצור - מותר לפני העומר

משמעות אמירת 'ברוך שם כבוד':

כשבניו אמרו לו 'שמע ישראל' ענה להם יעקב 'ברוך שם כבוד מלכותו...'

ומכיוון שמשה לא אמר 'ברוך שם...' אנו אומרים אותו בלחש.

אמנם אין בגידולי הקדש מעילה, אבל הם אסורים בשימוש

הגמרא מציעה שני הסברים למחלוקת של אנשי יריחו וחכמים:

עולא: נחלקו על פירות התקועים עדיין בסבך הענפים (וחכמים חששו שיתלשו פירות מחוברים) פירות שעל הרצפה לפי כולם מותרים (ואינם מוקצה כיוון שהיו מוכנים לעורבים)

רבין: מדובר על פירות שעל הרצפה (חכמים סברו שהם מוקצה) פירות שתקועים בענפים לפי כולם אסורים (מחשש שיתלשו פירות מחוברים)

פאה פטורה ממעשרות. העניים שלקחו פאה מהירק חשבו בטעות שהירק פטור ממעשרות (כיוון שחשבו בטעות שהוא פאה) ולכן לא הפרישו ממנו מעשרות.

ביאורי מושגים

פאה - ישנם שני סוגי מתנות עניים. מעשר עני (שהיה ניתן בשנה השלישית והשישית לשנות השמיטה) שהעיקרון העומד מאחוריו הוא חובה לחלוק את **היבול** שלנו עם העניים (9% ממנו = עשירית ממה שנשאר אחרי המעשר הראשון) מערכת נוספת של מתנות עניים הם לקט שכחה ופאה. שם החובה היא לחלוק את **הקציר** שלנו (את העבודה שלנו ולא את התוצאות שלה) עם העניים.
לכן את הפאה אנחנו לא **קוצרים** ונותנים לעניים (אלא נותנים לעניים לקצור בעצמם).
לכן החיוב על פאה רק כאשר יש **פעולת קציר** (ובתאנים אין קציר כיוון שלוקחים כל פעם קצת, ובירק אין קציר כיוון שהוא אינו מחזיק מעמד).

שחיתות בצמרת

1. קרה לעיתים שמנהיגי הרוחניים של הציבור היו מושחתים. קרה לעיתים שהמנהיג עצמו היה צדיק גדול (כמו ר' ישמעאל בן פיאכי) אבל בני ביתו ומקורביו היו מושחתים.
2. גם אותם מושחתים שלא נרתעו מלפגוע בזולת חששו לפגוע במקום ולכן הדרך של האדם הפשוט להתמודד עם הגזלנות שלהם הייתה להקדיש את החפץ (ובכך אמנם הוא לא יהנה מהחפץ אבל גם המושחתים לא יהנו ממנו)